Harcsapergetés I

Szerzõ Biró István
2009. február 23.
Utolsó frissítés 2009. február 23.

Sokan feltehetnék a kérdést, hogy miért éppen pergetve kellene harcsát fogni, hiszen rengeteg más módszer van. Mivel a pergetéssel szemben teljesen elfogult vagyok, szívem szerint egyszerûen azt mondanám, hogy, csak mert pergetni muszáj. Biztos sokan azt mondanák erre, hogy nem voltam túl meggyõzõ. Nem szeretnék a sportszerûségrõl és a sporthorgászat dicsõségérõl beszélni. Úgy érzem, hogy a mai halszegény idõkben olyan módszert kell választani, amivel egyszerre kikapcsolódást, élményt és zsákmányt nyújt a horgásznak. S a pergetés nem csak sportszerû, élmény dús, de hiszem, hogy a legsikeresebb módszer

Az elmúlt évben megjelent egyesületi újságban már írtam arról, hogy a harcsapergetés szerelmesévé váltam. (A kuttyogatást a tavalyi évben próbáltuk elsajátítani több-kevesebb sikerrel). A szenvedélyemet évente 3-4 alkalommal az Olaszországi Pó-folyón ûzöm.
Itt mindjárt szeretnék leszögezni két hiedelmet, szóbeszédet, amik a városban keringenek. Az olasz törvények szerint, a Pó vizébe élõharcsát visszaengedni szabálytalan. A horgászat anyagi vonzata pedig nem kerül többe, mint egy Tisza tavi vagy balatoni túra.
Ahogy minden víz úgy a Pót is megilleti a tisztelet. Nagyon sokan levonulnak, mondván itt mindenki tud halat fogni. Miután azonban zsákmány nélkül térnek vissza, nem magukban, hanem a folyóban és a környezetében keresik a hibát. Pedig néha csak arról van szó, hogy a harcsa horgászatához hatalmas kitartás és elszántság szükségeltetik. A jó helyeket csak megtalálni lehet, de senki sem fogja elmondani, illetve nem szabad leragadni egy helynél. Mi például 2008-ban teljesen máshol fogtuk a halakat, mint 2007. Kitartóan és nyitott szemmel kell járni a vízen, s általában nem marad el a jutalom.
Társadnak mindig olyan horgászt válasz, aki veled együtt fanatikus pergetõ, van türelme, kitartása és emberileg elviselitek egymást napokig egy közös csónakban.

Sokan feltehetnék a kérdést, hogy miért éppen pergetve kellene harcsát fogni, hiszen rengeteg más módszer van. Mivel a pergetéssel szemben teljesen elfogult vagyok, szívem szerint egyszerûen azt mondanám, hogy, csak mert pergetni muszáj. Biztos sokan azt mondanák erre, hogy nem voltam túl meggyõzõ. Nem szeretnék a sportszerûségrõl és a sporthorgászat dicsõségérõl beszélni. Úgy érzem, hogy a mai halszegény idõkben olyan módszert kell választani, amivel egyszerre kikapcsolódást, élményt és zsákmányt nyújt a horgásznak. S a pergetés nem csak sportszerû, élmény dús, de hiszem, hogy a legsikeresebb módszer.

Minden horgászmódszernél nagy jelentõsége van a felszerelésnek. Ez a harcsapergetésnél hatványozottan igaz. Jó és harmonikus felszerelés nélkül nem szabad pergetni, mert vagy kényelmetlen lesz, vagy álmaink hala fog elmenni a nem megfelelõ felszerelés miatt.
Éppen ezért a legnehezebb egy jó harcsapergetõ felszerelést összeállítani. Egyszerre kell erõsnek megbízhatónak, hogy akár kapitális méretû harcsát is nyugodtan tudjunk fárasztani, de ugyanakkor könnyûnek is kell lennie, mert nagyon fárasztó egy nehéz felszereléssel végig dobálni egy éjszakát, vagy akár napokon keresztül. Az orsó kiválasztásával kezdenék, mert szerintem majdnem ez a legkönnyebb. Orsóból megbízható fémszerkezetût kell választani 50-es maximum 60-as méretben. Nagyon fontos a tûgörgõs visszaforgás gátló, mert különben hamar tönkre tesszük. Csapágyazásban én konzervatív vagyok, 4 jó minõségû csapágy legyen a megfelelõ helyen. Ha több csapágyas orsót szeretnénk, akkor sajnos mélyen kell a pénztárcánkba nyúlni, mert 50-es jó minõségû tízen csapágyas orsót nem lehet 50 ezer forint alatt kapni. Saját magam Spro BluArc-ot és Ryobit használok maximális megelégedettséggel, s még az ára is elviselhetõ ezeknek az orsóknak. Amit még szintén meg kell jegyezni, hogy a multiplikátoros orsó nem alkalmasak harcsapergetésre. Amelyik elég erõs lenne, az túl nagy, a kisebb méretek pedig. Sajnos nem elég masszívak hozzá. Illetve német és angol fórumokon olvastam, hogy ezeknek az orsónak túl kicsi a dobátmérõje, és fárasztásnál egy kirohanásnál nem tudja olyan mértékben adagolni a zsinórt mind a peremfutó változat.
Illetve kicsit lazább fék esetén hajlamos a túlpörgésre.

Szintén nagyon könnyû a zsinórválasztás. Sajnos a piacon 3 zsinór felel meg maximálisan az elvárásoknak. Fontos kritérium, hogy csak a legjobbat szabad használni, kör szövött, felület kezelt. Ez közhelynek tûnik, de sajnos a piac tele van fonott zsinórokkal, s nem sok felel meg ennek a kritériumnak. Itt említeném meg, hogy például a Berkley Fireline-t tartom az egyik legjobb pergetõ zsinórnak, azonban sajnos el kell ismerni, hogy harcsára nem alkalmas.
Amiket maximálisan jó szívvel tudok ajánlani azok a Berkley Whiplash Pro, Spiderwire és a Shimano Aspire Spinning Dyneema.

Mûcsalikban már kicsit szélesedik a kép. Ezen a téren kicsit ellent mondok a Magyarországon bevett szokásoknak. Közelítsük meg a harcsát anatómiailag. A szája felfelé áll, az érzékelõ bajusz szálak szintén. Számomra teljesen egyértelmû, hogy ez a hal a felszínen kapja el áldozatát. Ennek következtében én elõnyben részesítem a felszíni

wobblereket. Ezeken belül is két csoportra osztanám, a teljesen a felszínen mozgók, a merülés Max fél méter, de akár a víz tetején is vezethetjük õket. Vagy a kicsit mélyebben járók közül azok, amelyek Max 1,5 – 2 méterig mennek le. A woblerek kel kapcsolatban is elfogult vagyok, és csak a legjobbat szabad választani. Ilyenek a Rapala, Salmo, Heddon, Rebel woblerek. Ellenben nagyon sok ezek utánzata még arra sem érdemes, hogy a polcon megfogjuk õket. A wobblereken belül még megkülönböztetünk 1 vagy 2 részest. Mind a kettõ nagyon fogós tud lenni, csak a kétrészesekkel kell vigyázni, hogy nagyon erõs sodrásban túl verethetik magukat, s elzavarják a harcsát. Akkor nézzük, milyen feltételeknek kell eleget tenni egy woblerek, ahhoz, hogy harcsázásra alkalmas legyen. Erõsnek masszívnak kell lenni, ez csak úgy érhetõ el, ha végig megy bennük a drót. Sok gagyi wobblernek, csak egy kis 8-as van a horognál, és a saját szememmel láttam, amikor egy gyönyörû 80kiló körüli harcsa egyszerûen kitépte a wobblerbõl a karikát. Apropó karika. A kereskedelmi forgalomban kapható wobblereken mindegyiken kell egy kicsit dolgozni azért, hogy alkalmasak legyenek harcsázni. Az egyik leggyengébb pontjuk a kulcskarika, egy márka van a piacon, amire ki KELL cserélni minden kulcskarikát. Ugyan ez igaz a horgokra is, is sincs túl rózsás helyzet, Minden horgot ki kell cserélni itt, hál, istennek már 2 lehetséges variáció közül választhatunk.
A wobblereknél jegyezném meg, ha használunk kapcsot, akkor mindenképpen csak a legjobbat.

Nem véletlenül hagytam a botot a végére. Sajnos ezt a legnehezebb kiválasztani. Elsõ nagy vitát kiváltó a hossza. Ez 2 táborra osztja a harcsapergetõket. Van, aki a rövid 1,9 – 2,10-es botokra esküszik. A másik a 2,7-2,8-at tartja a legoptimálisabbnak. Ellenben egy dolgot leszögezhetünk, hiába mondják és írják az újságok, 3m-es és annál hosszabb botok nem alkalmasak a harcsapergetésre. Túl nehezek, nem lehet velük órákig dobálni, amikor pedig fogunk egy szebb halat, egyszerûen irányíthatatlanná válik, amikor szeretnénk emelni a halon, akkor csak a bot nyúlik, ami akár azt is eredményezheti, hogy a halunk éppen eléri az akadót.
Én a 2,7 – 2,8-as bothosszban hívõk táborába tartozom, szerintem ez a legideálisabb. Használható csónakból, de ha kell partról is, lehet vele nagyot dobi, s alsós dobáshoz is meg van a szükséges ostor. Szintén ellent kell mondanom a mostanában megjelent „szakírók” által leírt dolgoknak. A 40-80 grammos botok alkalmatlanok a harcsapergetésre. Az elsõ kategória, amivel egy 20-30kilósig nem akadós terepen felvehetjük a versenyt az 50-100 grammos. A legideálisabbak a 150-200gr-os botok. Ezek között találunk már olyat is, amivel nyugodtan legyõzhetünk akár kapitális harcsát is. Sajnos a harcsapergetés nagyon gyerekcipõben jár és ennek megfelelõen kevés botgyártó készít jó harcsás pergetõt. Mégis megemlítenék pár márkát ahol érdemes körbe nézni Shimano, Sportex, Ultimate, Spro, Penn ez a kör mindig bõvül, de fogjuk a botot a kezünkbe, s ne higgyünk mindenféle Catfish, Big Game, Big Fish, Mega Fish, Siluro feliratoknak nem ettõl lesz egy bot harcsás bot.
Amit tudni kell a botnak, legyen benne anyag, lehessen terhelni, ennek ellenére legyen mégis relatív könnyû. Azonban a legfontosabb a spicc, és annak az akciója. Nem szabad harcsapergetéshez merev spiccû botot használni. Rugalmas úgynevezett parabola akciós botnak kell lenni. Relatív lágy spicc, de utána kemény bottest. Miért kell, az ilyen bot megint egy kicsit nézzük meg a harcsát. Az éhes harcsa aktívan mozog, keres, lesbõl ritkán támad. Nyugalmi helyzetbõl csak akkor támad, ha túl közel megy hozzá a csali. A harcsa általában megközelíti áldozatát, s majd egyszerûen beszippantja és már abban a pillanatban nyel is. Ami azt jelenti, hogy egy termetesebb harcsa akár 1 méterrõl is képes odaszippantani az áldozatát. Nekünk ezért fontos a lágy spicc, mert a fonott zsinór használata miatt a bot az egyetlen, ami utána tud nyúlni ennek a szívó hatásnak. Az ilyen kapást nem lehet összetéveszteni semmivel sem, érdekesen elnehezül a szerelés, s hatalmas önuralom kell ilyenkor, mert kicsit ki kell várni a bevágással. Viszont ha túl erõs a botunk spicce, egyrészrõl nem érezzük, az ilyen kapást másrészrõl nem tudjuk „utána engedni” a csalinkat. Sajnos, ha ezt elmulasztjuk, akkor szokott bekövetkezni, hogy van egy akadás, s szinte meg sem érezzük mekkora hal van a zsinór végén már el is ment, kemény bot esetén pedig üresen vágunk be. Had említsek meg egy másik fontos dolgot. A dobáskor minden alkalommal le kell fékezni a zsinórt, s a mûcsalinkat úgy kell a vízbe pottyanni, hogy az orsónk felkapó karja vissza van váltva, mert a legnagyobb élmények közé tartozik, a jól beesõ mûcsalira történõ azonnali kapás. Illetve a kapás mindid a beesés és utána pár méteren következik be, csónak – part elõtt akasztott harcsa nagyon ritka.

Nagy vita szokott lenni még a horgászok között a világítás. Szabad-e vagy nem lámpát használni. Részemrõl hiszem és állítom, hogy kevesebb halat nem fogtam azáltal, hogy szórt fényt használtam. Akár fejlámpa, akár a csónak oldalán elhelyezett zöld világítás segíti a horgászt abban, hogy pontosabban dobja a bokrok alját.

Végszónak még pár dolgot szeretnék elmondani. A harcsa húsa nagyon finom, és ízletes halételeket lehet belõle készíteni. Saját magam sem tagadom, hogy viszek haza harcsát, de csak annyit, amennyit a családom jóízûen elfogyaszt. A többit minden esetben visszaengedem. Szeretném kérni a többi horgásztársamat is, hogy velem hasonlóan gondolkodjanak és ne a pénzt lássák a harcsában.

2008. karácsonyára két magyar fanatikus harcsapergetõ horgász adott ki egy DVD-t A harcsa wobbleres horgászata címmel. Én másokkal ellentétben, akik kritizálták e filmet, jónak tartom. Ma már mindenki tudja, hogy nem ezekbõl a filmekbõl tanulunk meg horgászni, de higgyék el sok jó és hasznos információt adnak át számunkra, csak figyelni kell a részletekre is.

Itt szeretnék idézni a harcsahorgászat címû könyvbõl.
„A harcsa fogta horgász”
A vadászathoz hasonlóan a horgászatban is megfigyelhetõ, hogy különös kapcsolat alakul ki a leendõ zsákmány és elejtõje (ez esetben kifogója) között. Ha az õskori barlangrajzok eredetére gondolunk, amiként az õsember elõre eljátszotta a

vadászatot, s hite szerint rabul ejtette a zsákmány lelkét, jól érthetõvé válik a kapcsolat.
Kevesen gondolnak viszont arra, hogy a kapcsolat kétirányú, hogy a zsákmány (a vad, a hal) ugyanúgy hatással van a leendõ elejtõjére. Amikor valaki „specialistává” válik, és a horgászattal töltött idejének a döntõ többségét egy halfaj (például a harcsa) köt le, a kapcsolat már kölcsönös. Hiszen az eredményes horgászathoz hozzátartozik a felszerelés összeállítása, a felkészülés, a hely kiválasztása, a háttérismeretek, és még sorolhatnám. A horgász már nem csak a vízparton horgászik, az adott hal fõ téma lesz a többiekkel folytatott beszélgetésekben, a horgászboltban már csak az ehhez a halhoz szükséges eszközöket nézzük, életünket bizonyos fokig átszövi a sikeres horgászatra való felkészülés. Tovább fokozódik a dolog, ha egy bizonyos módszerrel akarjuk megfogni azt a halat. Szûkül a beszélgetések témája, szûkülnek az eszközök, s szinte csõlátás alakul ki a halfaj és a módszer felé.
Én úgy gondolom, mindez különösen igaz a harcsa esetében. A harcsát mindig is körülvette, és talán körül is fogja venni valamiféle misztikum, s a harcsa sikeres horgászatához tartozó idõpontok, csalik és módszerek sokszor ki is zárják, hogy legalább véletlenszerûen más halfajokat is fogjunk. És ahogy egyre többet tudunk a harcsáról, és egyre több tapasztalatot szerzünk, a horgászatában, úgy sokasodnak a megválaszolatlan kérdések, és minél jobban megismerjük a harcsát, annál kevésbé tudunk már szabályokat felállítani viselkedésérõl, és sikeres receptet adni eredményes horgászatához. Ez pedig arra sarkall, hogy még több ismeretet szerezzünk a harcsáról, és még több idõt töltsünk harcsázással. A harcsa életünk szerves részévé válik, és bizonyos fokig foglyai is leszünk a harcsázásnak, és a harcsának. És jól is van ez így, mert olyan fogság ez, amelybõl nem is akarunk szabadulni, amelyben jól is érezzük magunkat, hiszen ez által tudjuk megfogni a harcsát.
És ha meg tudjuk fogni, kit érdekel, hogy közben õ is megfogott minket.